

ผลของการใช้กิจกรรมกลางแจ้งที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย

โรงเรียนบ้านหนองเสือช้าง

THE EFFECT OF OUTDOOR ACTIVITIES ON SOCIAL BEHAVIOR OF PRESCHOOL  
CHILDREN AT BANNONGSUECHANG SCHOOL

สุวภา บุญอุไร<sup>1</sup>

Suwapha Boonurai<sup>1</sup>

ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2562

### บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 5 – 6 ปี จำนวน 20 คน ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนบ้านหนองเสือช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 การสุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ กิจกรรมกลางแจ้งและแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งมีพฤติกรรมทางสังคม ด้านการให้ความร่วมมือมากที่สุด รองลงมาด้านการยอมรับ และด้านการช่วยเหลือผู้อื่นตามลำดับ และผลการเปรียบเทียบของพฤติกรรมทางสังคมในภาพรวมและรายด้านสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

**คำสำคัญ:** 1. กิจกรรมกลางแจ้ง 2. พฤติกรรมทางสังคม 3. เด็กปฐมวัย

### ABSTRACT

The research aimed to study and compare of outdoor activities on social Behavior of preschool children at Bannongsuechang School. Subjects use this research were 20 preschool, ranging in age between 5-6 years old, intact third kindergarten classroom in the second semester of the 2019 academic year at Bannongsuechang School which is under jurisdiction of Chonburi Primary Educational Service Area Office

---

<sup>1</sup>วท.ม. (วิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา) ตำแหน่ง ครู โรงเรียนบ้านหนองเสือช้าง

<sup>1</sup> M.Sc. (Research and Statistics and Cognitive Science), Teacher , Bannongsuechang School

Corresponding author; Email: khunsuwapha@gmail.com

(Received: 28 March 2020; Revised: 17 June 2020; Accepted: 19 June 2020;)

1. The research instrument was 20 plan outdoor activities for preschool children and social skills observation record. Statistics employed for data analysis were the mean, standard deviation, and t-test.

The research findings that: preschool children who had experienced of outdoor activities have social behavior; Most cooperative, acceptance and helping for others respectively. And comparison of social behavior was significantly higher than before studying at 01.

**Keywords:** 1. Outdoor Activities 2. Social Behavior 3. Preschool Children

### 1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การศึกษาปฐมวัย เป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวมบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรักความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติโดยกระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความสำคัญของการพัฒนาทางด้านสังคม ดังจะเห็นได้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 โดยกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กอายุ 3 - 6 ปี คือ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

ข้อมูลจากการประเมินสถานการณ์ของประเทศ พบว่า เด็กที่มีอายุระหว่าง 0-5 ปี มีสัดส่วนด้านความฉลาดทางอารมณ์ ลดลงจากร้อยละ 72 เหลือเพียงร้อยละ 67 สาเหตุหลักเกิดจากเด็กสร้างสัมพันธภาพร่วมกับผู้อื่นลดน้อยลง ไม่ตระหนักถึงการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2555) ซึ่งสอดคล้องกับการสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ระดับอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนบ้านหนองเสือช้างที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต ทำให้เด็กยังขาดพฤติกรรมทางสังคมในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น ขาดการมีปฏิสัมพันธ์กัน ซึ่งโดยพื้นฐานแล้วเด็กจะสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้จะต้องรู้บทบาทหน้าที่ของตนเองและเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น ดังนั้น จากปัญหาที่เกิดขึ้นจำเป็นอย่างมากที่เด็กควรได้รับการปลูกฝังพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม อย่างเร่งด่วน

พฤติกรรมเสริมสร้างสังคม หรือ prosocial behavior เป็นพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่เป็นประโยชน์ของสังคม เนื่องจากเป็นปัญหาสังคมที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนในขณะนี้ โดยเฉพาะปัญหาความเสื่อมทางศีลธรรมและจริยธรรม Baumeister และ Bushman (2008) แบ่งพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม ออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ การให้ความร่วมมือกัน การให้อภัยผู้อื่น การอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์เดียวกัน และการยอมรับข้อตกลงในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับ Kidron และ Fleischman (2006) ที่ได้กล่าวว่า พฤติกรรมเสริมสร้างสังคมเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากความสมัคร

ใจ มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้ผู้อื่นได้รับประโยชน์ ได้แก่ การช่วยเหลือผู้อื่น การแบ่งปัน การพลอบโยน การให้ความร่วมมือ รวมถึงการกระทำที่เป็นบวก ทำให้ผู้อื่นได้รับประโยชน์จากการกระทำนั้นๆ เป็นการรับรู้ถึงการใส่ใจในคุณค่าทางจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตน

ดังนั้นในการปลูกฝังพฤติกรรมที่ดีทางด้านสังคมสามารถปลูกฝังได้ตั้งแต่ระดับปฐมวัย เพื่อให้เด็กสามารถสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม ซึ่ง ดวงเดือน ศาสตราภกร และพัชรีย์ ผลโยธิน (2555) ได้กล่าวไว้ว่า พัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัยมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับชีวิตในปัจจุบัน เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคม และพบว่าบุคคลที่มีความสามารถในการเข้าสังคม เช่น เข้ากลุ่มเพื่อนได้ดี รู้จักแบ่งปัน ช่วยเหลือ มีน้ำใจ หรือมีลักษณะเป็นผู้นำ แสดงถึงการมีพัฒนาการด้านสังคมที่ดี แต่พัฒนาการเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้จำเป็นต้องส่งเสริมและสนับสนุนตั้งแต่เยาว์วัยและผู้ใหญ่ต้องทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี สร้างเสริมประสบการณ์ต่างๆ ให้เด็กรู้จักแก้ปัญหาและปรับตัวเข้ากับผู้อื่นอันเป็นพื้นฐานสำคัญของพัฒนาการด้านสังคม สอดคล้องกับ ทวีศักดิ์ ยูซูป (2546) ที่กล่าวว่าเด็กปฐมวัยจะมีพัฒนาการและพฤติกรรมทางสังคมเป็นแบบแผนตามลำดับขั้นตอนและมีความสำคัญต่อการปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมและการที่เด็กมีปัญหาพฤติกรรมทางสังคมตั้งแต่ปฐมวัย มักจะไม่ใช่ที่ยอมรับจากเพื่อนและยังนำไปสู่ปัญหาการอยู่ร่วมกันกับเพื่อนในสังคม

กิจกรรมที่ส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัยและความต้องการทางสังคม คือ กิจกรรมที่เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์และการสื่อสารระหว่างกันกับผู้อื่น อัน ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร การพูด การฟัง การได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ตลอดจนการคิดถึงคนรอบข้างอย่างเข้าอกเข้าใจกัน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ในทางบวกให้เกิดขึ้น การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมทางสังคมสามารถจัดได้หลายกิจกรรม และกิจกรรมกลางแจ้งก็เป็นกิจกรรมหนึ่งที่สามารถส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมของเด็กได้ โดยจัดกิจกรรมผ่านการเล่น ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมที่เป็นธรรมชาติของเด็กทุกคน เป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลิน เกิดการผ่อนคลาย ได้ใช้วัยอย่างเหมาะสมต่าง ๆ ของร่างกายได้อย่างอิสระ ตลอดจนได้เล่นและทำงานร่วมกัน เกิดปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้างผ่านการพูดคุย และช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ส่งผลทำให้เกิดพัฒนาการทางด้านสังคม สอดคล้องกับ สุภักดิ์ ไหวหากิจ (2543) ที่กล่าวว่า การเล่นผ่านกิจกรรมกลางแจ้งจะช่วยส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ช่วยพัฒนาทักษะต่าง ๆ ช่วยให้เด็กเกิดความคิดรวบยอด รวมทั้งการส่งเสริมกระบวนการทำงาน การรับรู้ความรู้สึก ความคิดเห็นของคนอื่น นอกจากนี้ยังส่งเสริมทักษะทางสังคม การสื่อสาร การเคารพกฎกติกา ซึ่งในขณะที่เล่นเด็กจะได้เรียนรู้ความสามัคคีของกลุ่ม เน้นให้ทุกคนมีส่วนร่วมและตระหนักว่าผู้เล่นทุกคนมีความสำคัญ โดยครูมีบทบาทในการเปิดโอกาสให้เด็กได้สร้างสัมพันธ์ภาพเชิงบวกในชั้นเรียน ภายใต้สถานการณ์ที่แปลกใหม่ของเด็ก ได้สร้างข้อตกลงร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีร่วมกันระหว่างเด็กกับเด็ก และเด็กกับครู (Ostrosky & Jung, 2010)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาและพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย 3 ด้าน คือ ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ด้านการยอมรับ และด้านการให้ความร่วมมือ โดยใช้จัดกิจกรรมกลางแจ้ง เพราะถือว่าเป็นเป็นกลุ่มที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมและช่วยสร้างปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างเด็กกับ

เด็ก เด็กกับครู เด็กกับบุคคล ชุมชนและสังคมที่ตนอาศัยอยู่ได้เหมาะสมกับวัยของเด็ก เพื่อให้เด็กสามารถอยู่ในสังคมและเติบโตเป็นสมาชิกที่ดีมีคุณภาพสืบไป

## 2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมกลางแจ้ง
- 2.2 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง

## 3. ประโยชน์ที่ได้รับการวิจัย

- 3.1 ได้ทราบถึงพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยทั้งก่อนและหลังการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง
- 3.2 ได้กระบวนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งที่สามารถส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยสำหรับครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องสำหรับพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยต่อไป

## 4. วิธีการดำเนินการวิจัย

### 4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัยเพศชายและเพศหญิง ที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนบ้านหนองเสือช้างสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำนวน 20 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัยเพศชายและเพศหญิง ที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนบ้านหนองเสือช้างสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำนวน 20 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling)

### 4.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ กิจกรรมกลางแจ้ง

ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ด้านการยอมรับ และด้านการให้ความร่วมมือ

### 4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

4.3.1 แผนการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง จำนวน 20 แผน โดยมีขั้นตอนการสอน 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป องค์ประกอบของแผนประกอบด้วย วัตถุประสงค์ วิธีการจัดกิจกรรม สื่อ อุปกรณ์ วิธีการวัดและประเมิน และบันทึกหลังการจัดกิจกรรม

4.3.2 แบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยผู้วิจัยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยของ กวีศักดิ์ เครือผือ, สิริลักษณ์ โปรงสันเทียะ, ธนวัฒน์ ธิติธนานันท์ และนันทกา ปรีดาศักดิ์ (2553) ที่มีค่าความเที่ยงของแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยเท่ากับ 0.84

#### 4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 เป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 30 นาที ในช่วงกิจกรรมกลางแจ้ง รวมทั้งสิ้น 20 ครั้ง โดยผู้วิจัยทำการประเมินพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยรายบุคคลก่อนการจัดกิจกรรม (Pretest) จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมทางสังคม จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์และเก็บคะแนนไว้ เมื่อดำเนินการทดลองจนครบ 20 กิจกรรม ผู้วิจัยดำเนินการประเมินพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย รายบุคคลหลังการจัดกิจกรรม (Posttest) โดยผู้วิจัยดำเนินการประเมินด้วยตนเอง จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

### 5. ผลการวิจัย

#### ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

5.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมกลางแจ้ง โดยภาพรวมพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง โดยก่อนจัดกิจกรรมกลางแจ้งมีคะแนนพฤติกรรมทางสังคม เฉลี่ยเท่ากับ 3.57 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.97 และหลังการจัดกิจกรรมกลางแจ้งมีคะแนนพฤติกรรมทางสังคม เฉลี่ยเท่ากับ 6.65 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.50 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ก่อนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งเด็กปฐมวัยมีคะแนนพฤติกรรมทางสังคมด้านการช่วยเหลือผู้อื่น เฉลี่ยเท่ากับ 3.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.36 และหลังการจัดกิจกรรมกลางแจ้งเด็กปฐมวัยมีคะแนนพฤติกรรมทางสังคมด้านการช่วยเหลือผู้อื่น เฉลี่ยเท่ากับ 6.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.07 ด้านการยอมรับ พบว่า ก่อนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งเด็กปฐมวัยมีคะแนนพฤติกรรมทางสังคมด้านการยอมรับ เฉลี่ยเท่ากับ 3.65 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.63 และหลังการจัดกิจกรรมกลางแจ้งเด็กปฐมวัยมีคะแนนพฤติกรรมทางสังคมด้านการยอมรับ เฉลี่ยเท่ากับ 6.65 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.88 และด้านการให้ความร่วมมือ พบว่า ก่อนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งเด็กปฐมวัยมีคะแนนพฤติกรรมทางสังคมด้านการให้ความร่วมมือ เฉลี่ยเท่ากับ 3.85 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.09 และหลังการจัดกิจกรรมกลางแจ้งเด็กปฐมวัยมีคะแนนพฤติกรรมทางสังคมด้านการให้ความร่วมมือ เฉลี่ยเท่ากับ 6.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.98 ดังตารางที่ 1

5.2 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง พบว่า โดยภาพรวมเด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมทางสังคมหลังการจัดกิจกรรมกลางแจ้งสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่า  $t$  เท่ากับ 12.57 ค่า  $p$  เท่ากับ .00 เมื่อพิจารณารายด้าน ดังนี้

1. ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น พบว่า เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมทางสังคมหลังการจัดกิจกรรมกลางแจ้งสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่า  $t$  เท่ากับ 7.77 ค่า  $p$  เท่ากับ .00

2. ด้านการยอมรับ พบว่า เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมทางสังคมหลังการจัดกิจกรรมกลางแจ้งสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่า  $t$  เท่ากับ 7.31 ค่า  $p$  เท่ากับ .00

3. ด้านการให้ความร่วมมือ พบว่า เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมทางสังคมหลังการจัดกิจกรรมกลางแจ้งสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่า  $t$  เท่ากับ 8.95 ค่า  $p$  เท่ากับ .00

ตารางที่ 1: พฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง

| พฤติกรรมทางสังคม        | ก่อนการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง |       | หลังการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง |       | ความแตกต่าง | $t$     | $p$ |
|-------------------------|---------------------------|-------|---------------------------|-------|-------------|---------|-----|
|                         | $M$                       | $S.D$ | $M$                       | $S.D$ |             |         |     |
| ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น | 3.20                      | 1.36  | 6.60                      | 1.07  | 3.40        | 7.77**  | .00 |
| ด้านการยอมรับ           | 3.65                      | 1.63  | 6.65                      | 0.88  | 3.00        | 7.31**  | .00 |
| ด้านการให้ความร่วมมือ   | 3.85                      | 1.09  | 6.70                      | 0.98  | 2.85        | 8.95**  | .00 |
| เฉลี่ยรวม               | 3.57                      | 0.97  | 6.65                      | 0.50  | 3.08        | 12.57** | .00 |

\*\* $p < .01$

## 6. สรุปผลการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งมีพฤติกรรมทางสังคม ด้านการให้ความร่วมมือมากที่สุด รองลงมาด้านการยอมรับ และด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ตามลำดับ และผลการเปรียบเทียบของพฤติกรรมทางสังคมในภาพรวมและรายด้านสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

## 7. อภิปรายผลการวิจัย

7.1 ผลการพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย พบว่า หลังการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมทางสังคมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง ทั้งนี้เนื่องจาก กิจกรรมกลางแจ้งที่จัดขึ้นเน้นพฤติกรรมทางสังคมของเด็ก และเน้นกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม เด็กได้ร่วมกันวางแผน รู้จักกำหนดเป้าหมายที่คาดหวัง ในขณะที่ทำกิจกรรมเด็กได้แสดงออกอย่างอิสระมีความเชื่อมั่นเกิดเจตคติที่ดีต่อตนเองผู้อื่น ฝึกฝนการเรียนรู้บทบาทหน้าที่ทางสังคม เกิดปฏิสัมพันธ์ในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น ทำให้เกิดพฤติกรรมทางสังคม สอดคล้องกับ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2551) ที่กล่าวว่า กระบวนการพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยจะเริ่มต้นจากเด็กเรียนรู้วัฒนธรรมที่ตนมีส่วนร่วมกับความรูสึกของผู้เกี่ยวข้องและจากปฏิสัมพันธ์กับบุคคลแวดล้อมเพื่อการปรับตัวทางสังคม ดังนั้น หลังการจัดกิจกรรมกลางแจ้งจึงส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมทางสังคมสูงขึ้น

7.2 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย พบว่า หลังการจัดกิจกรรมแจ้งเด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมทางสังคม ได้แก่ ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ด้านการยอมรับ และด้านการให้ความร่วมมือสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งทุกด้าน ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมกลางแจ้งที่จัดขึ้นเน้นพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กและเน้นกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม โดยส่งเสริมให้เด็กเกิด

ปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างเด็กกับเด็ก และเด็กกับครูภายใต้บรรยากาศที่สนุกสนาน มีการส่งเสริมให้เด็กได้ช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น ได้ปรึกษาหารือถึงสิ่งที่จะช่วยเหลือกัน ช่วยคิดแก้ไขปัญหาที่พบร่วมกัน ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักบทบาทของตนเองและผู้อื่น ปฏิบัติตนตามข้อตกลงของกลุ่ม รู้จักรอคอยเพื่อวางแผนการทำกิจกรรม ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นในการดำรงชีวิตประจำวันของเด็กในโรงเรียน โดยมีครูช่วยปลูกฝังทัศนคติที่ดีที่จะช่วยให้เด็กสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นได้ สอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2561) ที่กล่าวว่า การจะพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กนั้น จะต้องจัดกิจกรรมให้เด็กได้พูดคุยกับเพื่อน ญาติพี่น้อง รวมทั้งเพื่อนที่โรงเรียน เพื่อสร้างความใกล้ชิด ช่วยกันคิดและเรียนรู้ทักษะเชิงสังคมต่าง ๆ

## 8. ข้อเสนอแนะ

### 8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ควรพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้การจัดกิจกรรมกลางแจ้งอย่างต่อเนื่อง และนำไปบรรจุไว้ในแผนการจัดการรู้ของเด็กปฐมวัยอย่างชัดเจน

### 8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

1. การจัดกิจกรรมกลางแจ้งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยจะต้องให้เวลาเด็กในการทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีครูคอยกระตุ้นและสร้างบรรยากาศให้กำลังในการทำกิจกรรม รวมถึงส่งเสริมให้เด็กทุกคนได้แสดงออกอย่างอิสระ เพื่อให้เด็กรู้สึกไว้วางใจและเชื่อมั่นในการกล้าแสดงออก

2. เวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรมแต่ละกิจกรรมควรยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมและความสนใจของเด็ก

### 8.3 ข้อเสนอแนะเพื่อทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาพฤติกรรมทางสังคมด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ด้านการยอมรับ และด้านการให้ความร่วมมือในระยะเวลาที่เพิ่มขึ้นเพื่อดูความคงทนของพฤติกรรมทางสังคม

2. ควรมีการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมกลางแจ้งที่มีต่อพฤติกรรมด้านอื่น ๆ เช่น ความสามารถในการแก้ปัญหา ความคิดรวบยอด

## 9. บรรณานุกรม

กวีศักดิ์ เครือผือ, สิริลักษณ์ โปร่งสันเทียะ, ธนวัฒน์ ธิติชนานันท์ และนันทกา ปรีดาศักดิ์. (2553).

การศึกษาพฤติกรรมทางสังคมและพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย. *วารสารราชพฤกษ์*, 8(3), 112-116.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: เพื่อนอักษร.

ดวงเดือน ศาสตราภรณ์ และ พัชรี ผลโยธิน. (2555). *ขอบข่ายการวัดประเมินพัฒนาการด้านอารมณ์*

*จิตใจและสังคมของเด็กปฐมวัย*. ใน อริศรา แก่นอ้วน (บ.ก.), *แนวการศึกษาชุดวิชา*

*หลักการและแนวคิดทางการศึกษาปฐมวัยศึกษา*, (9-20). กรุงเทพมหานคร:

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- ฉวีวรรณ สุวรรณภา. (2558). การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเพื่อเสริมทักษะการคิดในรายวิชา  
สัมมนาสังคมศึกษาของนิสิตสาขาวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช  
วิทยาลัย วิทยาเขตแพร่. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 3(2), 1-19.
- ทวีศักดิ์ ยูซูป. (2546). ผลการให้ประสบการณ์ส่งเสริมความสามารถทางภาษาที่มีต่อทักษะทางสังคม  
และความสามารถทางภาษาของนักเรียนอนุบาล. *ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*  
(สาขาวิชาการศึกษาจิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย  
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- สกุรัตน์ อุษณารงค์. (2551). ความสุข. *วารสารศูนย์บริการวิชาการ*, 16(3), 43-46.
- สุภัค ไหวหากิจ. (2543). เปรียบเทียบการรับรู้วินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม  
การเล่นตามคติธรรมและการเล่นเกมแบบร่วมมือ. *ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษา  
ปฐมวัย)*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช  
2546*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจ  
และสังคม แห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ  
การพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). *แนะแนววิธีการเลี้ยงดู ดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยตาม  
สมรรถนะเพื่อเพิ่มคุณภาพเด็กตามวัย 0-5 ปี*. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิก.
- Baumeister, R. F., & Bushman, B.J. (2008). *Social psychology and human nature*.  
Florida: Thomson Wadsworth.
- Kidron & Fleischman. (2006). *Teach pro-social behavior*. Retrieved  
from [http://www.ode.state.oh.us/GD/Templates/Pages/ODE/ODEDetail.aspx?](http://www.ode.state.oh.us/GD/Templates/Pages/ODE/ODEDetail.aspx?Page=3&TopicRelationID=1922&Content=135551Naeyc)  
[Page=3&TopicRelationID=1922&Content=135551Naeyc](http://www.ode.state.oh.us/GD/Templates/Pages/ODE/ODEDetail.aspx?Page=3&TopicRelationID=1922&Content=135551Naeyc). (2009).  
*Developmentally Appropriate Practice in Early Childhood Programs Serving  
Children from Birth through Age 8*. Retrieved May 10, 2013, from  
<http://www.naeyc.org/files/naeyc/file/positions/>
- Ostrosky, M. M., & Jung, E. Y. (2010). *Building positive teacher-child relationships*.  
Retrieved , from <http://csefel.vanderbilt.edu/briefs/wwwb12.pdf>.

## 10. คำขอบคุณ

ขอขอบคุณท่านผู้อำนวยการและเด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3  
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนบ้านหนองเสือช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา  
ประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ที่ให้การสนับสนุนและให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี